

MAWATHO MAKONAINIE MĪIKARĪRE YA KĪMWĪRĪ YA ARUTI A WĪRA WA GŪTEITHĪRĪRIA NA MĪSAADA HĪNDĪ YA MĪTINO, MBAARA KANA NGAHĪHA

Andū arĪa marutaga wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada hĪndĪ ya mĪtino, mbaara kana ngahĪha no **makinyĪrwo ikinya kana mabutwo wĪra nĪŭndŭ wa mĪtugo ĩtagĪrĪire ĩkoniĪ kuonana kĪmwĪrĪ**. No mŭhaka marŭmĪrĪre mawatho maya:

- Andū arĪa marutaga wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada **matiĪtikĪrĪtio kuonana kĪmwĪri na andŭ ethĪ matakinyĪtie mĪaka 18, ona angĪkorwo ũguo nĪŭndŭ wĪtikĪrĪtio ni watho wa bŭrŭri wao**. Kuugaga atĪ matioĪ miaka ya ũrĪa maronana kĪmwĪrĪi nake ti gitŭmi kĪiganu.
- Andū arĪa marutaga wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada **matiĪtikĪrĪtio kŭrĪha mŭndŭ mbeca nĪgetha monane kĪmwĪrĪ nake kana mamwandĪke wĪra, okana mamŭhe indo kana ũtungati** – o hamwe na indo kana ũtungati ũrĪa wagĪrĪirwo gŭkorwo ũri wa gŭteithia andŭ arĪa mena thĪna. MatiagĪrĪirwo kwĪrĪra andŭ indo ta icio nĪgetha atĪ metĪkĪre mĪtugo yo yothe ĩria ĩngĪmaconorithia mbere ya andŭ kana kŭmahinyĪrĪria. Mamwe ma maŭndŭ ta mau nĪ kŭrĪha kana kŭheana mbeca nĪ getha mŭndŭ onane kĪmwiri na mŭmaraya.
- Andū arĪa marutaga wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada nĪ makoragwo na hinya wa gŭtua nŭŭ ũkŭheo indo kana ũtungati. Kwoguo nĪmakoragwo na hinya gŭkĪra andŭ arĪa mabataire kŭheo ũteitho. Gwa gitŭmi kĪu Kambuni cia aruti a wĪra wa mŭingĪ **nĪcitaaraga andŭ mŭno matigetĪkĪre maŭndŭ megie kuonana kĪmwĪri na andŭ arĪa mangĪkorwo makĪbatario ni ũteithio** wa naihenya ũkonainie na maundŭ ma mŭingĪ. MĪtugo ta ĩyo no ĩtŭme andŭ mage kwĪhoka na magĪe nganja na maŭndŭ makoniĪ ũteithania.
- AngĪkorwo muruti wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada **nĪegwĪtigĪra kana ecirĪrie atĪ** hihi mŭndŭ o wothe marutaga wĪra nake kana arutaga wĪra na Kambuni o yothe ya wĪra wa gŭteithĪrĪria na mĪsaada nĪarabunja watho ũkoniĪ maŭndŭ ma kuonana kĪmwĪrĪ, **no mŭhaka**

ahũre riboti kũrũmĩrĩra **mũtaratara** ũrĩa ũthondeketwo nĩ Kambuni ĩrĩa arutagĩra wira.

- Aruti a wĩra wa gũteithĩrĩria na mĩsaada **no mũhaka matigĩrĩre hingo ciothe** atĩ kũrĩa marutaga wĩra gũtiĩtĩkĩrĩtio maũndũ ma kuonana kĩmwĩrĩ marĩa matagĩrĩre, na ningĩ matigĩrĩre atĩ aruti othe awĩra nĩmaratĩya **mĩtaratara ĩrĩa ĩkirĩtwo ya kũrũmĩrĩrwo**. Nĩ wĩra wa **Manĩnja o wothe** kũnyita mbaru watho ũyũ na gũcaria njĩra cia kuona atĩ aruti a wĩra nĩmaraũrũmĩrĩra.

Mĩtaratara ya IASC ĩrĩa ĩhutainie na kũhinyĩrĩria andũ kana kũmatũmĩra ũru maũndũinĩ makonainie na kuonana kĩmwĩrĩ nĩyandĩkitwo haha:

http://www.pseataskforce.org/uploads/tools/sixcoreprinciplesrelatingto sea_iasc_english.doc.

Ndũmĩrĩri ĩno ya rũthiomi rwa gĩkũyũ ĩtabarĩirwo nĩ ĩkundi ciĩtaga: IASC Task Team on Accountability to Affected Populations and Protection from Sexual Exploitation and Abuse and Translators without Borders